पंचवर्णानिशब्दादिभेदात्पंचरूपाणि पुष्पाणिशब्दाद्यनुभवाः फलानितज्जाःप्रीत्यादयः पादपामनांसि जीवभेदाद्वृत्तिभेदाद्वाबहुवचनं ॥ ८ ॥ सुवर्णानिश्वेतपीतादिशोभनवर्णवंति द्विवर्णानिसुखदुःखोभ
यहेतुत्वाद्विरूपाणि पादपाश्चक्षूंषि इंद्रियांतरेष्वप्येतत्तुल्यं ॥ ९ ॥ सुरभीणिस्वर्गादीनि द्विवर्णत्वंतत्राप्यविशिष्टं पादपाःयज्ञादयः ॥ १० ॥ सुरभीण्येकवर्णानि सुखैकरूपाणि पादपाःध्यानादयः ॥ ११ ॥
बहूनिअतीतानागतवर्त्तमानानि अव्यक्तवर्णानि वर्णःस्वरूपं मूढानांमनोरथमात्राणि योगिनांतुसंकल्पात्मागव्यक्तवर्णानि महावृक्षौबुद्धिमनसी ॥ १२ ॥ वह्निरात्मा सुमनाइत्यत्रमनःशब्देनबुद्धिमनसी
स्रुक्स्रुवस्थानीये इंद्रियाणिसमिधश्चहौम्यं यदापंचावतिष्ठंतेज्ञानानिमनसासह बुद्धिश्चनविचेष्टतितामाहुःपरमांगतिमितिश्रुतेः सर्वेषांप्रविलापनंहोमः तेभ्योमनआदिभ्योहुतेभ्यःसप्तमोक्षाःमुक्तिः अपादा
नबहुत्वस्यमोक्षेप्युपचारात्मोक्षाइतिबहुत्वं ननुमुक्तस्यदीक्षाख्योध्यासोस्तिनवा नांत्यः ज्ञानसमकालमेवदेहपातापत्तेः आद्येअध्यासवतउक्तक्रमेणदेहांतरोत्पत्तिरनिवार्येत्याशंक्याह फलंतिदीक्षाइति मु

पंचवर्णानिदिव्यानिपुष्पाणिचफलानिच ॥ सृजंतःपादपास्तत्रव्याप्यतिष्ठंतितद्वनं ॥ ८ ॥ सुवर्णानिद्विवर्णानिपुष्पाणिचफलानिच ॥ सृजंतःपादपास्तत्रव्या
प्यतिष्ठंतितद्वनं ॥ ९ ॥ सुरभीणिद्विवर्णानिपुष्पाणिचफलानिच ॥ सृजंतःपादपास्तत्रव्याप्यतिष्ठंतितद्वनं ॥ १० ॥ सुरभीण्येकवर्णानिपुष्पाणिचफलानिच ॥
सृजंतःपादपास्तत्रव्याप्यतिष्ठंतितद्वनं ॥ ११ ॥ बहून्यव्यक्तवर्णानिपुष्पाणिचफलानिच ॥ विसृजंतौमहावृक्षौतद्वनंव्याप्यतिष्ठतः ॥ १२ ॥ एकोवह्निःसुमना
ब्राह्मणोत्रपंचेंद्रियाणिसमिधश्चात्रसंति ॥ तेभ्योमोक्षाःसप्तफलंतिदीक्षागुणाःफलान्यतिथयःफलाशाः ॥ १३ ॥ आतिथ्यंप्रतिगृह्णंतितत्रतत्रमहर्षयः ॥ अ
र्चितेषुप्रलीनेषुतेष्वन्यद्रोचतेवनं ॥ १४ ॥ प्रज्ञावृक्षंमोक्षफलंशांतिच्छायासमन्वितं ॥ ज्ञानाश्रयंतृप्तितोयमंतःक्षेत्रज्ञभास्करं ॥ १५ ॥ येधिगच्छंतितंसंत
स्तेषांनास्तिभयंपुनः ॥ ऊर्ध्वंचाधश्चतिर्यक्तस्यनांतोधिगम्यते ॥ १६ ॥ सप्तस्त्रियस्तत्रवसंतिसद्यस्त्ववाङ्मुखाभानुमत्योजनिच्यः ॥ ऊर्ध्वंरसानाददतेप्रजाभ्यः
सर्वान्यथासत्यमनित्यताच ॥ १७ ॥

क्तानांदीक्षाःफलंत्येवनतुदेहांतरमारभंते कुतएतत् यतोगुणाःफलानि विदुषःसत्यपिदेहादिप्रतिभासेकर्तृत्वाभिनिवेशाभावाद्वानादिनोत्प
न्नमप्यपूर्वंनदेहांतरारंभकं अतएवगुणभूतान्येवापूर्वाणि कर्तर्हितेषामुपयोगः अतिथयःफलाशाःअतिथयोदेवताएवफलाशाः ईश्वरस्येवतेषांपरार्थैवक्रियानस्वार्थेत्यर्थः तथाचश्रुतिः तस्यपुत्रादायमुपयंति
सुहृदःसाधुकृत्यांद्विषंतःपापकृत्यामिति तदाविद्वान्पुण्यपापेविधूयेत्यादिः ॥ १३ ॥ महर्षयइंद्रियाधिष्ठातारोदेवाः अन्यत्तेभ्योविलक्षणं द्वैतदर्शनाभावात् रोचतेदीप्यते ॥ १४ ॥ प्रज्ञासाक्षात्कारः ज्ञानं
आगमाचार्योपदेशजं ॥ १५ ॥ भयाभावेहेतुमाह ऊर्ध्वमिति तस्यप्रज्ञावृक्षस्य सर्वस्यचिन्मात्रत्वंपश्यन्भेददर्शनाभावान्नबिभेतीत्यर्थः द्वितीयाद्वैभयंभवतीतिश्रुतेः ॥ १६ ॥ जीवन्मुक्तस्यैश्वर्यमाह सप्त
स्त्रियइति तत्रवृक्षाधिगंतरि स्त्रियोघ्राणादिवृत्तयः सद्योजनिच्यइत्यस्यसंकल्पसिद्धाइत्यर्थः संकल्पादेवास्यपितरःसमुत्तिष्ठंतीतिश्रुतेः अवाङ्मुखाःपुरुषंवशीकर्तुमशक्तत्वेनलज्जिताः भानुमत्यश्चिज्ज्योतिर्म
याः प्रजाभ्यऊर्ध्वंउत्कृष्टंयथास्यात्तथा सर्वान्रसान्विषयजाल्हादान् आददतेभुंजते ऊर्ध्वत्वमेवाहदृष्टांतेन यथासत्यमनित्यताचेति नित्यानित्ययोर्यावदंतरंतावद्बुद्धमूढसुखयोरित्यर्थः ॥ १७ ॥

Digitized by Google